

АДАПТОВАНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, НАУКИ ТА МОЛОДІ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ЮЖНОУКРАЇНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
СТАНЦІЯ ЮНИХ ТЕХНІКІВ

Схвалено та рекомендовано
до впровадження рішенням
науково-методичної ради міського
методичного кабінету
Управління освіти
Южноукраїнської міської ради
Протокол № ___ від _____ 2014 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ Управління освіти
Южноукраїнської міської ради
№ __ від _____ 2014 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з позашкільної освіти науково-технічного напрямку

«Оригамі»

чотири роки навчання

м. Южноукраїнськ
2014 р.

Адаптована Марініч Тетяною Юрївною
керівником гуртка «Оригамі»
Станції юних техніків

Рецензенти: заступник директора з НВР Бикова Л.І.
методист Управління освіти
Южноукраїнської міської ради
Малахова Т. М.

Термін дії адаптованої програми: 01.09.2014 – 01.09.2019 рр.

Початковий, основний та вищий рівні

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У всі часи було й залишається актуальним твердження, що найцінніше багатство нації — це її інтелектуальний потенціал. Одним з ефективних засобів розвитку інтелекту дітей є заняття оригамі, що в перекладі з японської мови означає «складання з паперу». Це старовинна техніка складання різноманітних фігур із квадрата паперу без застосування клею та ножиць. На відміну від інших видів традиційної японської культури (ікебана, бонсай, каліграфія, складання хоку та ін.) оригамі є не лише мистецтвом; воно містить у собі величезний творчий потенціал щодо використання його в різних галузях діяльності людини: конструюванні, архітектурі, дизайні, математиці, педагогіці, психології, медицині. Усе це виводить оригамі за межі екзотичного японського мистецтва та робить його цікавим і корисним для людей різних країн світу, незалежно від віку й роду занять. Оригамі називають технологією XXI ст.

Метою програми є формування компетентностей особистості в процесі вивчення оригамі.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- *пізнавальної*: оволодіння знаннями про папір, його виробництво, види, властивості, способи конструювання з паперу;
- *практичної*: оволодіння способами та прийомами складання паперу, формування практичних умінь і навичок виготовлення моделей оригамі;
- *творчої*: набуття досвіду власної творчої діяльності, емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;
- *соціальної*: виховання культури праці, формування дружніх стосунків; відчуття відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

За свідченням учених-психологів, оригамі є потужним засобом розвитку інтелекту дитини, унікальність якого полягає в гармонійному поєднанні роботи правої та лівої півкуль мозку.

Заняття оригамі розвивають пам'ять, просторову уяву, моторику пальців, точність рухів, вольові зусилля, вміння доводити справу до кінця, а також формують гнучке, евристичне мислення, естетичний смак, сприяють спілкуванню та встановленню дружніх стосунків у колективі. Існують численні докази того, що заняття оригамі зменшують рівень тривожності й підвищують упевненість у своїх силах, що дає змогу використовувати оригамі в арттерапії.

Поєднуючи риси мистецтва й науково-технічної творчості, оригамі дає можливість встановити органічні зв'язки з іншими шкільними дисциплінами: мовою (розвиток усного мовлення при аналізі моделі, придумування казок оригамі), психологією, образотворчим мистецтвом (поняття про ритм, співставлення кольорів, основи композиції, формотворення), уроками

трудового навчання, геометрією, кресленням тощо. Оригамі — це унікальний різновид інтелектуальної гри, яка сприяє гармонійному розвитку образної, логічної та емоційно-вольової сфери людини.

Програма оригамі розрахована на роботу гуртка за трьома рівнями навчання: початковий рівень — 1 рік; основний рівень — 2 роки; вищий рівень — 1 рік. Кількісний склад навчальної групи становить 10-15 учнів.

Гуртки початкового рівня створюються для учнів молодшого шкільного віку (6-8 років). На опрацювання навчального матеріалу відводиться 144 год. (4 год. на тиждень). На заняттях учні ознайомлюються з історією винаходу паперу, його властивостями, основними етапами розвитку традиційного оригамі в Японії. Вивчаються прості базові форми: «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змія» та моделі на їхній основі. Шляхом застосування техніки оригамі діти опановують елементарні геометричні поняття. Матеріал подається здебільшого у формі казок і легенд із застосуванням пальчикового лялькового театру.

Гуртки основного рівня створюються для учнів 8-14 років, хоча віковий склад учнів може коливатися і в ширших межах. Програма розрахована на 216 год. на рік. Основний рівень передбачає глибоке ознайомлення з історією оригамі, видами традиційного японського паперу та сучасними матеріалами для оригамі. На цьому рівні вивчаються базові форми: «Риба», «Млинчик», «Катамаран», «Подвійний трикутник» та ін. На основі базових форм складаються фігури середнього рівня складності. Вивчаються різні сучасні техніки оригамі: модульна, кірікомі-оригамі, «3-Д» оригамі, техніка гофрування.

Вищий рівень розраховано на учнів середніх і старших класів (14-16 років), на один рік навчання - 216 год. (6 год. на тиждень).

На вищому рівні вивчають сучасні тенденції оригамі на прикладі робіт видатних майстрів світу. Перевага надається конструюванню моделей високого рівня складності як у класичній, так і в сучасних техніках, у т. ч. техніці трансформації площини та ізопросторового складання.

На заняттях застосовуються різноманітні методи навчання: пояснювально-ілюстративні (розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація); репродуктивні (відтворювальні); проблемно-пошукові (проблемне викладання матеріалу).

Перевага надається інтерактивним та ігровим методам. Під час занять використовуються: сюжетно-рольові ігри, ігри-змагання та ігри-конкурси, пальчикові ігри, елементи пантоміми, ляльковий театр оригамі тощо.

Одночасно використовуються посібники, роздатковий матеріал, технологічні картки (схеми-малюнки).

Протягом занять учні ознайомлюються з видатними майстрами оригамі з різних країн світу, опановують їхній досвід, залучаються до виготовлення власних моделей, усвідомлюють важливу роль оригамі в науково-технічній, художній і соціальній сферах діяльності людини.

За даною програмою можуть проводитися заняття в групах індивідуального навчання, які організуються відповідно до «Положення про по-

рядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах».

Перевірка та оцінювання знань й умінь учнів здійснюється під час виконання ними практичних робіт, участі у конкурсах, виставках, на завершальному святі, а також на підсумкових заняттях.

**Початковий рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	1	1	2
Розділ 1. Історія мистецтва оригамі. Види та властивості паперу	2	2	4
Розділ 2. Основні лінії, прийоми складання та базові форми (б/ф). Базові форми «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змій»	2	6	8
Розділ 3. Прості рухомі моделі-іграшки. Пальчиковий театр і театр на долоні	4	16	20
Розділ 4. Модульне та гетеромодульне оригамі з плоских модулів. Кірікомі-оригамі	2	16	18
Розділ 5. Атрибутика святкування Нового року в Японії. Виготовлення новорічних сувенірів і ялинкових прикрас	4	8	12
Розділ 6. Елементарні поняття геометрії засобами оригамі	2	8	10
Розділ 7. Моделі оригамі для практичного використання	2	16	18
Розділ 8. Виготовлення моделей птахів і звірів у класичному, модульному та кірікомі-оригамі	2	10	12
Розділ 9. Підготовка до завершального Свята оригамі та виставки учнівських робіт	2	26	28
9.1. Проведення Свята оригамі та виставки	-	2	2
Розділ 10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки	-	8	8
Підсумок	2	-	2
Разом	25	119	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Обговорення плану роботи гуртка. Правила поведінки в закладі та правила техніки безпеки. Організаційні питання.

Практична частина. Демонстрація рухомих моделей («Ворона», «Жабка», «Катапультя») та ігри з ними.

Розділ 1. Історія мистецтва оригамі. Види та властивості паперу (4 год.)

Теоретична частина. Винахід паперу та перші поробки з нього. Традиційні й сучасні моделі з паперу різних видів.

Легенда про богиню Аматарасу та паперові фігурки. Демонстрація паперу різних видів, який відрізняється за фактурою (глянцевого, матового, тонкого, картону, вологостійкого, цупкого, м'якого) та моделей із нього.

Практична частина. Досліди з вивчення властивостей паперу різних видів: складання навпіл, зминання, розірвання, намокання паперу для друку, кольорового паперу, кальки, картону, паперової серветки тощо. Дослід із паперовою квіткою, що «розпускається» у воді. Складання простих фігур із кольорового паперу. Казки оригамі («Казка про матроську тільняшку» та ін.).

Розділ 2. Основні лінії, прийоми складання та базові форми. Базові форми «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змій» (8 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з основними лініями («долина» та «гора») і прийомами складання: «зігнути на себе», «відігнути від себе», «зігнути навпіл» (трикутником або прямокутником), «відкрити кишеню», «розплющити».

Основні поняття про базові форми. Ознайомлення з базовими формами «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змій».

Практична частина. Складання фігур: жабка, квіти, листя, собачка, кішка, зайчик (б/ф «Трикутник»); порося (б/ф «Двері»), орган, пілотка; лисичка, яка розмовляє (б/ф «Двері»), качка, зайчик, півень (б/ф «Повітряний змій»), курча. Виготовлення аплікацій і сюжетних композицій із зроблених моделей: «Подорож до країни оригамі», «На фермі», «На озері» тощо.

Розділ 3. Прості рухомі моделі-іграшки. Пальчиковий театр і театр на долоні (20 год.)

Теоретична частина. Поняття про прості рухомі моделі-іграшки, виготовлені на основі б/ф «Трикутник» і «Повітряний змій». Пальчиковий театр, театр на долоні й пальчикові ігри.

Практична частина. Складання рухомих моделей з б/ф «Трикутник» і «Повітряний змій»: жабка; пташка, яка клює; пташка, яка махає крилами; ворона, зозуленька, вуж, порося. Рольові ігри з ними. Складання пальчикових ляльок оригамі: вовк, заєць, порося, мишка, лисичка, гусак, їжачок, дідусь, бабуся, онука. Пальчикові ігри «Мишенята», «У мене є 10 пальців».

Виготовлення декорацій оригамі: будинок із трубою, будинок із верандою, квіти, дерева. Розігрування сцен із пальчиковими ляльками оригамі за мотивами казок: «Лисиця і Заєць», «Ріпка», «Рукавичка та ін.

Розділ 4. Модульне та гетеромодульне оригамі з плоских модулів. Кірікомі-оригамі (18 год.)

Теоретична частина. Поняття про нетрадиційні техніки складання. Модульне й гетеромодульне оригамі. Кірікомі-оригамі (з використанням надрізів). Українські витинанки. Демонстрація моделей із використанням техніки надрізів в оригамі та порівняння їх із витинанками.

Практична частина.

Виготовлення:

- а) моделей із двох і більше квадратів: кінь, корова, ведмідь, гном;
- б) фігур у техніці модульного та гетеромодульного оригамі: орнаменти, квіти, фігури людей і тварин у гетеромодульній техніці (лис, білочка, дівчина, дід, баба, ялинка, куш);
- в) виготовлення моделей в техніці кірікомі-оригамі: заєць, гном, чарівний птах.

Створення сюжетних композицій та аплікацій за темами казок. Виготовлення сніжинок, серветок, зірочок із використанням надрізів: простих витинанок, гірлянд, орнаментів.

Розділ 5. Атрибутика святкування Нового року в Японії. Виготовлення новорічних сувенірів та ялинкових прикрас (12 год.)

Теоретична частина. Святкування Нового Року в Японії. Традиційні листівки в техніці кірікомі-оригамі. Ялинкові прикраси, прості шапочки-маски.

Практична частина. Виготовлення ялинок із модулів (б/ф «Трикутник»). Виготовлення аплікацій «Дід Мороз і Снігуронька» (в техніці гетеромодульного оригамі). Складання моделей: чобіт для подарунків, шапочка, ковпачок феї, корона (з одного квадрата); маски-шапочки мишки, зайця, kota (з кількох квадратів); виготовлення сніжинок, ліхтариків, зірочок, ялинкових гірлянд (в техніці кірікомі-оригамі). Складання власних моделей-прикрас на ялинку.

Розділ 6. Елементарні поняття геометрії засобами оригамі (10 год.)

Теоретична частина. Елементарні поняття про геометричні фігури. Поняття про сторону та кут квадрата, середину кола. Поділ навпіл сторони і кута за допомогою згинів, без застосування вимірювань лінійкою. Знаходження середини кола.

Практична частина. Виготовлення квадрата з прямокутника та рівнобічного трикутника з квадрата. Складання шестикутної зірочки з рівнобічного трикутника, коробочки з прямокутника.

Виготовлення шестикутника з квадрата та складання з нього сніжинки (без надрізування). Моделі з кола: віслучок, діти (гетеромодульне оригамі).

Розділ 7. Моделі оригамі для практичного використання (18 год.)

Теоретична частина. «Корисні» речі в оригамі. Використання паперових речей в Японії (парасольки, віяла, одяг, стіни традиційних будинків тощо). Демонстрація «корисних» речей, виготовлених у техніці оригамі: коробочок, вазочок, капелюшків, гаманців тощо.

Практична частина. Виготовлення моделей: гаманець, скляночка, капелюх від сонця, пілотка, шапочка Червоної Шапочки тощо.

Розділ 8. Виготовлення моделей птахів і звірів у класичному, модульному та кірікомі-оригамі (12 год.)

Теоретична частина. Поняття про прийом «вигнути назовні».

Практична частина. Виготовлення моделей птахів і звірів з б/ф «Повітряний змій» і «Двері» в класичному та кірікомі-оригамі. Складання моделей: лебідь (2 варіанти), гусак, качка, кенгуру, слон, віслук, заєць, жирафа, мишка. Виготовлення сюжетної композиції «У зоопарку».

Розділ 9. Підготовка до завершального Свята оригамі та виставки учнівських робіт (28 год.)

Теоретична частина. Поняття про ігри, конкурси, казки оригамі. Сценарій вистави «Троє поросят».

Практична частина. Складання та підготовка моделей для підсумкової виставки. Виготовлення пальчикових ляльок (поросята, вовк) і декорацій (дерева, будиночки) у всіх вивчених техніках оригамі. Репетиція вистави пальчикового театру оригамі «Троє поросят».

9.1. Проведення Свята оригамі та виставки (2 год.)

Теоретична частина. Показ лялькової вистави оригамі «Троє поросят». Виставка дитячих робіт.

Розділ 10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (10 год.)

Теоретична частина. Екскурсії в музеї, на виставки. Участь у різноманітних конкурсах, виставках. Організація та проведення свят.

Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи за рік. Відзначення кращих вихованців.

**Основний рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	1	3
Розділ 1. Оригамі як храмове мистецтво. Види японського паперу. Декоративна обробка паперу	3	12	15
Розділ 2. Схеми, умовні знаки та символи в оригамі	3	15	18
Розділ 3. Базові форми «Риба», «Млинчик», «Катамаран» і складання фігур на їхній основі	3	18	21
Розділ 4. Модульне та гетеромодульне оригамі з плоских та об'ємних модулів. Рухомі моделі в техніці кірікомі-оригамі. Гофрування	3	21	24
Розділ 5. Виготовлення новорічних сувенірів та ялинкових прикрас із б/ф «подвійний трикутник» і «Подвійний квадрат». Поєднання різних технік	3	21	24
Розділ 6. Геометричні фігури з аркуша будь-якої форми. Головоломки і фокуси оригамі. Флексагони	3	9	12
Розділ 7. Плоскі та об'ємні, традиційні й сучасні коробочки оригамі. Вази	3	21	24
Розділ 8. Японське свято дівчаток. Паперові ляльки оригамі. Сувеніри до 8-го Березня	3	15	18
Розділ 9. Море та його мешканці з усіх вивчених б/ф. Кораблі оригамі. Підготовка до свята-кон-курсу «На острові пірата Орі» та виставки учнівських робіт	6	33	39
9.1. Проведення завершального свята-гри «На острові пірата	-	3	3

Орі» та виставка			
Розділ 10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки	-	12	12
Підсумок	-	3	3
Разом	32	184	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Цілі, завдання і зміст роботи гуртка на рік. Правила техніки безпеки та правила поведінки в лабораторії.

Практична частина. Складання улюблених моделей і рольові ігри з ними. «Казка про Лиса, який допоміг знайти дітей».

Розділ 1. Оригамі як храмове мистецтво. Види японського паперу. Декоративна обробка паперу (15 год.)

Теоретична частина. Оригамі як храмове мистецтво. Демонстрація моделей: гохеї, паперові храмові ляльки, коробочка санбо, носі, кусудами.

Види й властивості японського паперу. Традиційні японські орнаменти порівняно з українськими. Основні прийоми декоративної обробки паперу.

Практична частина. Змальовування японських орнаментів. Нанесення відбитків, які повторюються (зім'ятим папером або спеціально виготовленим штампом із поролону, картоплі тощо). Розбризування фарби на поверхню паперу за допомогою зубної щітки. «Мармуровий папір». Нанесення малюнка кольоровим клейстером. Роздування через трубочку краплі розведеної фарби на поверхні аркуша. Складання коробочок санбо з декорованого паперу.

Розділ 2. Схеми, умовні знаки та символи в оригамі. Принцип складання за схемами (18 год.)

Теоретична частина. Акіра Йошизава та його революційний внесок у розвиток оригамі. Абетка оригамі Акіри Йошизави. Схеми оригамі та універсальні умовні знаки й символи: лінії «гори», «долини», «попередня», «невидима»; стрілки «зігнути», «зігнути і розкрити», «повернути», «перевернути», «натиснути», «потягнути», «надути», «повторити з іншого боку», складка «блискавка»; позначки: «рівні кути», «рівні відрізки», «надрізати».

Практична частина. Складання б/ф «Трикутник», «Повітряний змій», «Двері» та фігур на їхній основі за схемами: скляночка, голуб, човник з вітрилом, човник-джонка, папуга, горобчик, пляшка. Вигадування історії про «Карту Скарбів пірата Орі», схематичне зображення дій, необхідних для знаходження «скарбу» (самостійне креслення схеми будь-якої з вивчених фігур, яка й буде «скарбом»).

Розділ 3. Базові форми «Риба», «Млинчик», «Катамаран» і складання фігур на їхній основі (21 год.)

Теоретична частина. Уявлення стародавніх жителів країн Далекого Сходу про Всесвіт і Землю у формі квадрата. Порівняти їх з уявленнями про будову Всесвіту жителів західних країн. Квадрат є основою східних ігор (шахів, го, сьогу) та ієрогліфів. Квадрат — це універсальний конструктор. Класична кусудама.

Практична частина. Б/ф «Риба» і два способи її побудови. Вивчення складки «заяче вухо». Моделі: короп, кит-1, тюлень, акула-1, пінгвін, ворона, яка каркає.

Складання б/ф «Млинчик» і моделей з нього: маска, що змінюються; пастка для мікробів; воронення, латаття (водяна лілія); лис, який співає; двотрубний корабель; курочка, яка клює. Вивчення прийомів: «відігнути всі кути в центр квадрата», «вивернути назовні».

Б/ф «Катамаран» і два способи її побудови (через б/ф «Млинчик» і б/ф «Двері»). Моделі: катамаран, вітряк, пахаріта, метелик.

Розділ 4. Модульне та гетеромодульне оригамі з плоских й об'ємних модулів. Рухомі моделі в техніці кірікомі-оригамі. Гофрування (24 год.)

Теоретична частина. Поняття про сучасні напрями розвитку техніки оригамі. Модульне оригамі з плоских модулів: модульні зірочки та орнаменти оригамі. Рухома модель «кільце-зірка» (з 8 модулів). Модульне оригамі з об'ємних модулів, складених із квадрата: сучасні кусудами, принципи винаходу авторських моделей шляхом змін, привнесених в уже існуючі моделі. Гофрування та кірікомі-оригамі в декоративній творчості.

Практична частина. Виготовлення 4-, 6-, 7-, 8- і 9-модульних зірочок та орнаментів. Конструювання ящірки, яка рухається з різних за формою модулів (гетеромодульне оригамі). Виготовлення об'ємних модулів для кусудам і принципи їхнього з'єднання (склеювання, вставки, паперові «замки»).

Конструювання гірлянд (із паперової стрічки) та рухомих іграшок: заєць, принцеса (із кола) шляхом надрізування на зразок гохеїв.

Техніка гофрування — послідовне складання «горою — долиною».

Моделі: віяло, павич, метелик, квітка, листочок. Іграшки Ольги Сухаревської: змії, птах, рибка.

Розділ 5. Виготовлення новорічних сувенірів та ялинкових прикрас із б/ф «Подвійний трикутник» і «Подвійний квадрат». Поєднання різних технік (24 год.)

Теоретична частина. Можливості конструювання шляхом поєднання різних технік. Базові форми «Подвійний трикутник» і «Подвійний квадрат».

Практична частина. Виготовлення гофрованих модульних орнаментів, прорізнаних гофрованих ліхтариків. Вивчення б/ф «Подвійний трикутник» і конструювання з нього ялинок, кусудами. Надувні іграшки: водяна бомбочка, заєць, білочка, восьминіг, рибка, багатогранник, який «сам рухається». Листівка з двома ялинками. Вивчення б/ф «Подвійний квадрат» і

конструювання з нього ялинок і новорічних іграшок: кажанчик, підвіска, гусак-монгольф'єр. Пошук власних моделей.

Розділ 6. Геометричні фігури з аркуша будь-якої форми. Головоломки і фокуси оригамі. Флексагони (12 год.)

Теоретична частина. Засоби оригамі при побудові плоских геометричних фігур з аркуша будь-якої форми. Головоломки і фокуси оригамі. Флексагони. Використання сторони квадрата як лінійки для побудови геометричних фігур.

Практична частина. Одержання геометричних фігур (квадрата, рівнобічного трикутника і шестикутника) з аркуша будь-якої форми шляхом згинів. Ділення кутів і сторін геометричних фігур на різну кількість рівних частин (на 2, 3 і 4 частини). Головоломка «Звірята» (із шестикутника); фокус зі стрічкою Мьобіуса; виготовлення флексагонів; колесо, що вивертається назовні (варіант Афонькіна С.).

Розділ 7. Плоскі та об'ємні традиційні й сучасні коробочки оригамі. Вази (24 год.)

Теоретична частина. Традиційні коробочки оригамі в побуті японців. Плоскі та об'ємні традиційні та сучасні коробочки оригамі. Прості вази. Принцип поєднання базових форм. Принципи винаходу власних моделей.

Практична частина. Складання традиційних плоских коробочок: тато (б/ф «Риба»). Сучасні моделі тато Мідзухіро Учіяма. Складання традиційних об'ємних коробочок: санбо, квадратної, коро-бочки-зірки й сучасних моделей на основі поєднання базових форм б/ф «Млинчик» і «Подвійний квадрат»; б/ф «Млинчик» і «Двері»; б/ф «Подвійний квадрат» і «Повітряний змій». Складання вазочок із б/ф «Подвійний квадрат», «Подвійний трикутник».

Розділ 8. Японське свято дівчаток. Паперові ляльки оригамі. Сувеніри до 8 Березня (18 год.)

Теоретична частина. Традиційне японське Свято дівчаток (3-го березня). Домашні виставки ляльок. Паперові ляльки оригамі. Свято 8-го Березня.

Практична частина. Виготовлення паперових ляльок (із трьох квадратів): імператор, імператриця, фрейліни, музиканти.

Виготовлення сувенірів до Свята 8-го Березня: листівка з квіткою, що розкривається; листівки з фігурками різних тварин та їхніх малюків: курочка з курчатами, мишка з мишенятами та ін.

Виготовлення квітів: тюльпан, нарцис, дзвоник, стебло з листочком. Композиції з квітів у вазах.

Розділ 9. Море та його мешканці з усіх вивчених б/ф. Кораблі оригамі. Підготовка свята-гри «На острові пірата Орі» та виставки учнівських робіт (39 год.)

Теоретична частина. Рослинний і тваринний світ моря. Кораблі оригамі.

Практична частина. Складання моделей «Мешканці моря»: з б/ф «Подвійний трикутник» — короп, рибка-скалярія, тропічна рибка; з б/ф «Подвійний квадрат» — краб; з поєднання б/ф «Млинчик» і «Риба» — скат; з б/ф «Повітряний змій» — риба, креветка; з б/ф «Риба» — кит-П, тюлень, акула-П; з б/ф «Двері» — двостулкова мушля; з б/ф «Катамаран» — риба, хижа риба.

Складання моделей кораблів оригамі: човник, човник із вітрилом, човник-гонка, яхта, джонка, гондола, фінікійський корабель.

Створення сюжетно-тематичних композицій за темою «Море», а також конструкцій із підвісних моделей «Морський акваріум». Підготовка до свята та моделей для виставки.

9.1. Проведення завершального свята-гри «На острові пірата Орі» та виставка учнівських робіт (39 год.)

Теоретична частина. Демонстрація «Казки про Пірата». Умови проведення ігор-конкурсів.

Практична частина. Складання за схемою фігури «скарб» за певний час і фігури за схемою з пропущеними кроками. Складання човників із «Казки про матроську тільняшку». Конкурс на швидкість руху човників. Складання човників-гонок і конкурс на швидкість. Конкурс на швидкість і точність стрибка жабок, які стрибають. Виготовлення моделі жука, який повзе, і змагання на швидкість. Складання рибок оригамі й конкурс рибалок.

Розділ 10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (12 год.)

Практична частина. Екскурсії в музеї, на виставки. Участь у різноманітних конкурсах, виставках. Організація та проведення свят.

Підсумок (3 год.)

Практична частина. Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Відзначення кращих вихованців.

**Основний рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	1	2	3
Розділ 1. Оригамі в різних країнах світу. Сучасні матеріали для оригамі	3	9	12
Розділ 2. Фігури середнього рівня складності на основі поєднання базових форм	3	18	21
Розділ 3. Символіка традиційного оригамі. Б/ф «Птах». Легенда про 1000 журавликів	3	15	18
Розділ 4. Конструювання з об'ємних модулів. Модулі «3-Д». Аерогамі М. Литвинова. Гофрування в поєднанні з класичним оригамі	3	21	24
Розділ 5. Виготовлення новорічних сувенірів та ялинкових прикрас на основі всіх вивчених технік. Паперова біжутерія	3	15	18
Розділ 6. Об'ємні геометричні фігури в класичному та модульному оригамі. Платонові тіла. Головоломки з об'ємних модулів	3	21	24
Розділ 7. Пошта оригамі. Листи, листівки, валентинки. Оригамі на письмовому столі	6	21	27
Розділ 8. Японське свято хлопчиків. Б/ф «Жаба». Квіти, птахи та комахи в різних техніках	6	21	27
Розділ 9. Підготовка до конкурсу-гри «Змагання самураїв» і виставки учнівських робіт	3	18	21
9.1. Проведення конкурсу-гри «Змагання самураїв» і виставка	-	3	3

учнівських робіт			
Розділ 10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки	-	15	15
Підсумок	2	1	3
Разом	36	180	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Обговорення плану роботи гуртка. Правила техніки безпеки.

Практична частина. Складання улюблених моделей.

Розділ 1. Оригамі в різних країнах світу. Сучасні матеріали для оригамі (12 год.)

Теоретична частина. Іспанські традиційні пташки «пахарити» — перші європейські оригамі в середні віки. Аматори оригамі ХІХ ст.: Ф. Фребель, Л. Керолл, Л. Тол-стой. Творчість і просвітницька діяльність перших популяризаторів оригамі в Англії та Сполучених Штатах Америки в ХХ ст.: М. Кембелл, Р. Харбін, Л. Оппенгеймер та ін.

Сучасні види паперу, синтетичний папір та інші матеріали: тонка жерсть, кераміка, тканини, що застосовують для конструювання в техніці оригамі. Демонстрація моделей.

Практична частина. Виготовлення моделей із паперу різних видів та з інших матеріалів. Класична й сучасні моделі пахарити, пошук власних варіантів. Дослідження властивостей синтетичного паперу (на розрив, намокання). Складання моделей: човник, вазочка з вологостійкого паперу. Ознайомлення з технологією обробки тканини желатином. Складання метелика з тканини.

Розділ 2. Фігури середнього рівня складності на основі поєднання базових форм (21 год.)

Теоретична частина. Можливості конструювання при поєднанні базових форм. Поняття про поєднання базових форм при конструюванні моделей середнього рівня складності.

Практична частина. Складання фігур: динозавр Рекс (б/ф «Млинчик» + б/ф «Риба»); метелик М. Ляфоса (б/ф «Двері» + б/ф «Подвійний трикутник»). Соняшник Н. Пілан (б/ф «Млинчик» + б/ф «Подвійний квадрат») та ін. Пошук власних моделей на основі поєднання різних базових форм. Виготовлення композицій із моделей динозаврів «Парк юрського періоду» та композицій з інших фігур середнього рівня складності.

Розділ 3. Символіка традиційного оригамі. Б/ф «Птах». Легенда про 1000 журавликів (18 год.)

Теоретична частина. Фігури-символи в оригамі: «цуру» (птах з довгою шиєю) — символ довголіття й щасливого життя; подвійний журавлик — побажання щастя нареченим. Легенда про 1000 журавликів.

Поняття про інші фігури-символи: жабка — побажання наступної зустрічі; квітка ірису — символ стійкості та мужності тощо.

Практична частина. Складання моделей: журавлик, який махає крилами; журавлик зі спинкою, що розкривається; журавлик із гофрованими крилами. Складання подвійного журавлика та гірлянд журавликів різного типу з'єднання за схемами: три, сім, вісім, вісімнадцять.

Розділ 4. Конструювання з об'ємних модулів. Модулі «З-Д». Аерогами М. Литвинова. Гофрування в поєднанні з класичним оригамі (24 год.)

Теоретична частина. Поняття про конструювання з об'ємних модулів. Тривимірне модульне оригамі «З-О». Гетеромодульне оригамі підвищеного рівня складності. Аерогами М. Литвинова. Принцип конструювання аерогами. Поєднання гофрування з фігурами класичних оригамі у виготовленні елементів декору.

Практична частина. Складання моделей: орнамент з об'ємних модулів; скелет динозавра (Іссей Йошино, Японія); виготовлення модулів «З-В» та складання з них моделей: лебідь, ваза; виготовлення аерогами (М. Литвинов, Росія); віяло з двома журавликами (Сідзука Накамура, Японія). Пошук власних моделей.

Розділ 5. Виготовлення новорічних сувенірів і ялинкових прикрас на основі вивчених технік. Паперова біжутерія (18 год.)

Теоретична частина. Різновиди ялинкових прикрас. Паперова біжутерія Марка Кеннеді (США).

Практична частина. Виготовлення ялинкових прикрас із модульного оригамі «З-В»: ялинка, зірка, сова; конструювання сніжинок і гірлянд у техніці кірікомі-оригамі; виготовлення новорічних орнаментів із дзвоником, зіркою та іншими фігурами в техніці гетеромодульного оригамі.

Виготовлення паперової біжутерії: обручок, намиста, кулонів, сережок до новорічного свята.

Розділ 6. Об'ємні геометричні фігури в класичному та модульному оригамі. Платонові тіла. Головоломки з об'ємних модулів (24 год.)

Теоретична частина. Поняття про об'ємні геометричні фігури, їхні розгортки й принципи конструювання з модулів та одного квадрата. Ознайомлення з Платоновими тілами.

Практична частина. Виготовлення розгорток куба, тригранної та чотиригранної піраміди. Конструювання куба із б/ф «Двері» та з модулів Яременка. Конструювання куба й октаедра з одного квадрата. Виготовлення куба та ікосаедра із модулів. Конструювання модульних «повітряних замків» Е. Саллівана (США).

Розділ 7. Пошта оригамі (27 год.)

Теоретична частина. Старовинне японське мистецтво складання листів. Секрети самураїв. Листи, листівки, валентинки. Класичні та сучасні моделі.

Практична частина. Складання моделей: данський лист, американський лист, корейський лист (класичні моделі). Листівки О. Сухаревської (Україна), Ю. та К. Шумакових (Росія), валентинки. Листівка із журавликами, листівка із сердечком. Серце, що б'ється, серце з кишенькою, модель серця «Любов не вмирає ніколи» та інші валентинки. Оригамі на письмовому столі: рамочки, підставки тощо.

Розділ 8. Японське свято хлопчиків. Б/ф «Жаба». Квіти, птахи та комахи в різних техніках (27 год.)

Теоретична частина. Традиційне японське свято хлопчиків (5 травня), його походження, атрибути та символіка. Б/ф «Жаба».

Практична частина. Виготовлення квітки ірису з б/ф «Жаба», сюрикену, традиційного шолома самурая, рибки коропа. Виготовлення моделей звірів, комах, птахів і квітів з вивчених б/ф і створення композицій на тему весни.

Розділ 9. Підготовка до конкурсу-гри «Змагання самураїв» і виставки учнівських робіт (21 год.)

Теоретична частина. Незвичні вміння та здібності самураїв, їхній спосіб життя й світогляд.

Практична частина. Оволодіння навичками складання відомих фігур оригамі: на швидкість і точність; із заплющеними очима; за словесним поясненням; за візуальним аналізом (розглядаючи готову модель).

Складання авторського шолома самурая (Томоко Танака, Японія). Пошук власних моделей. Складання листів і конвертів за власним дизайном. Підготовка моделей для виставки.

9.1. Проведення конкурсу-гри «Змагання самураїв» і виставка учнівських робіт (3 год.)

Практична частина. Вікторина про спосіб життя та рідкісні вміння самураїв. Ігри-змагання:

- на кращий шолом самурая;
- складання сюрикенів і проведення командних змагань на дальність польоту й точність влучення в ціль;
- складання фігур із заплющеними очима;

Конкурс на кращий конверт.

Розділ 10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (15 год.)

Практична частина. Екскурсії в музеї, на виставки. Участь у різноманітних конкурсах, виставках. Організація та проведення свят.

Підсумок (3 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи гуртка за рік.

Практична частина. Відзначення кращих вихованців.

Вищий рівень
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	1	2	3
Розділ 1. Сучасні тенденції в оригамі. Видатні оригамісти світу	3	18	21
Розділ 2. Робота над авторськими моделями	3	12	15
2.1. Моделі підвищеного рівня складності	3	18	21
Розділ 3. Сучасні техніки. Гетеромодульне оригамі в конструюванні кусудам. Спиральні структури. Скручування площини в гвинт	3	18	21
Розділ 4. Виготовлення моделей для Різдва та новорічного карнавалу. Атропоморфні фігури, елементи костюма, маски. Техніка мокрого складання	6	21	27
Розділ 5. Зірчасті модульні многогранники та каркасні структури	3	18	21
Розділ 6. Оригамі в дизайні одягу	3	18	21
Розділ 7. Виготовлення моделей на космічну тематику	3	21	24
Розділ 8. Підготовка до лялькової вистави за мотивами казки Екзюпері «Маленький принц» і виставки учнівських робіт	3	18	21
8.1. Лялькова вистава за мотивами казки Екзюпері «Маленький принц» і виставка учнівських робіт	-	3	3
Розділ 9. Екскурсії, конкурси, свята, виставки	-	15	15
Підсумок	-	3	3

Разом	31	185	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Обговорення плану роботи гуртка та планів роботи над індивідуальними проектами вихованців. Правила техніки безпеки.

Розділ 1. Сучасні тенденції в оригамі. Видатні оригамісти світу (21 год.)

Теоретична частина. Поняття про полюс простоти і полюс складності. Мінімальне й гігантське оригамі. Оригамі з грошових купюр. Напряв «ішісіє-огії» з використанням гри кольору паперу, дві сторони якого мають різне забарвлення.

Практична частина. Складання «мінімальних» фігур: рибка-1 (Вай-на Бради, Англія); рибка-2 (Марк Кіршенбаум, США); пташка (Пік Робертсон, Англія). Складання оригамі з банкнот: Бакс Банні (О.Афонькіна, Росія); обручка, свинка (Поль Джексон, Англія); метелик інфляції (Роберт Ніл, США). Складання моделей із використанням паперу з різним забарвленням двох сторін: буква «А» (Ван Сомерен, Голландія); ластівка на гніздечку (Ерік Кенневей, Англія); гусінь на листочку (Е. Фридрих, Росія); тюлень на крижині (Матій Волл, Англія); єнот (Джон Монролл, США).

Розділ 2. Робота над авторськими моделями (15 год.)

Теоретична частина. Засоби та прийоми, що активізують творчий пошук і креативне мислення в оригамі. Ліонел Альбертіно (Франція) про власний досвід винаходу.

Практична частина. Аналіз базових форм оригамі з точки зору їхньої потенційної можливості сформувати бажану модель. Привнесення змін у існуючу модель для перетворення в іншу. Складання за схемами з пропущеними кроками. Продовження складання заготовки, що викликає асоціацію з певним об'єктом. Експерименти з поєднанням базових форм. Різні варіанти з'єднання модулів для утворення нових моделей у модульному оригамі. Пошук створення авторських моделей за власним задумом.

2.1. Моделі підвищеного рівня складності (21 год.)

Теоретична частина. Творчість сучасних майстрів оригамі класичного напрямку: Акіра Йо-шизава, Тошиказу Кавасаки, Йошио Тсуда, Куніхіко Касахада (Японія), Альфредо Джунта (Італія), Адольфо Сорседа (Аргентина) та ін.

Практична частина. Складання моделей: морська черепаха, трясогузка (Акіра Йошизава, Японія); лис (Тошиказу Кавасаки, Японія); лис, ящірка, муха (Альфредо Джунта, Італія); метелик (Йошио Тсуда, Японія);

пава (Адоольфо Сорседа, Аргентина); мій улюблений лис (Куніхіко Касаха-да, Японія).

Розділ 3. Сучасні техніки. Гетеромодульне оригамі в конструюванні кусудам. Спіральні структури (21 год.)

Теоретична частина. Принципи конструювання складних кусудам. Види спіральних структур та принципи їхнього утворення. Скручування площини у гвинт.

Практична частина. Складання гетеромодульних кусудам: кусуда-ма «Плетюча троянда» (О. Афонькіна, Росія); кусудама Богданової (І. Богданова, Росія); кусудама «Айстри» (Йасуко Сяяма, Японія); кусудама «Камелія» (Тоши Такахама, Японія). Складання спіральних структур в оригамі: метелик, пісочний годинник (Ю. та К. Шумакови, Росія); модель спіралі ДНК (Тоні Йен, Данія); спіралі (Томоко Фузе, Японія); мушля (Роберт Ланг, США); мушля (Топгі-кезу Кавасаки, Японія); спіральна зірка (О. Афонькіна, Росія). Скручування площини у гвинт: троянда Кавасаки (Тошиказу Кавасаки, Японія); магічний аркуш (Джеремі Шеффер, США).

Розділ 4. Виготовлення моделей до Різдва та новорічного карнавалу. Антропоморфні фігури, елементи костюма, маски. Техніка мокрого складання (27 год.)

Теоретична частина. Свято Різдва у слов'ян. Антропоморфні фігури, елементи карнавального костюма, маски. Поняття про техніку мокрого складання в конструюванні масок.

Практична частина. Складання ялинки з полицками для подарунків. Виготовлення фігур Різдвяного вертепу: зірки шестикутної (з трикутника), чотирикутної (з б/ф «Птах»); складні модульні зірки; Янгол (Токіо Чіно, Японія); монахія (Куніхіто Касахара, Японія); баранчик (Пітер Будаї, Угорщина). Складання антропоморфних фігур: Ноа-чан — фігурка японської дівчинки (класична модель); фігура людини (Ніл Еліас, США) з б/ф «Катамаран»; роботи (Хав'єр Капобланко, Іспанія); клоун (Ю. та К. Шумакови, Росія). Виготовлення елементів карнавального одягу: ковпачок феї; корона з одного та кількох квадратів; комірець у техніці гофрування; бантик із прямокутника (2:1); чобіт для подарунків. Конструювання масок: маска Діда Мороза (Альфредо Джунта, Італія); маска турка (Пітер Будаї, Угорщина); маска лікаря Швейцера (Ерік Кенне-вей, Англія); маска Йошидзави (Акіра Йошидзава, Японія); маска тигра, горили та лева (Куніхіко Касахара, Японія); маска «Маг оригамі» (Л. Осадчук, Україна).

Розділ 5. Зірчасті модульні багатогранники та каркасні структури (21 год.)

Теоретична частина. Універсальний модуль, модуль Томоко Фузе, модуль Сонобе, модуль Яременка.

Практична частина. Складання універсального модуля, модулів Фусе, Сонобе, модуля Яременка та зірчастих багатогранників на їхній основі. Складання зірчастих багатогранників з об'ємних геометричних модулів — головоломка Бруски (Массімо Бруски, Італія). Каркасний об'ємний модуль Френсіса Ова та головоломки на його основі (Томас Халл, США).

Розділ 6. Оригамі в дизайні одягу (21 год.)

Теоретична частина. Застосування елементів оригамі в традиційному японському та європейському одязі середніх віків. Сучасні розробки.

Практична частина. Складання моделей: капелюшки, взуття, комірці, спіднички в техніці гофрування. Моделі одягу з кола. Елементи декору одягу в техніці оригамі: банти, метелики, квіти, сукня-сітка.

Розділ 7. Виготовлення моделей на космічну тематику (21 год.)

Теоретична частина. Поняття про мобілі. Принципи конструювання літаків, ракет, космічних станцій.

Практична частина. Виготовлення моделей: літаки (класична модель та її варіанти); аероплан (Юкихико Мацуно, Японія); літак-розвідник 8Я-71 та космічний корабель «Шаттл» (Топгіказу Кавасакі, Японія); космічні станції (С. та О. Афонькіни, Росія).

Розділ 8. Підготовка до лялькової вистави за мотивами казки Екзюпері «Маленький принц» і виставки учнівських робіт (21 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з п'єсою, робота над сценарієм та його ключовими сценами (зустріч Маленького Принца з Автором, Змією, Лисом, Трояндою, Королем, Астрономом) та ін. Пошук моделей оригамі для вистави з використанням різноманітних технік оригамі та динамічних конструкцій — мобілів.

Практична частина. Складання фігур людей (Маленький Принц, Король, Астроном) і моделей (троянда, літак, планети-кусудами, зірки; Лис, Змія, ящик для баранчика).

8.1. Лялькова вистава за мотивами казки Екзюпері «Маленький принц» і виставка учнівських робіт (3 год.)

Теоретична частина. Показ вистави «Маленький принц» і виставка учнівських робіт.

Розділ 9. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (15 год.)

Практична частина. Екскурсії в музеї, на виставки. Участь у різноманітних конкурсах, виставках. Організація та проведення свят.

Підсумок (3 год.)

Практична частина. Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Відзначення кращих вихованців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- історію оригамі;
- історію винаходу паперу та його властивості;
- міжнародні умовні знаки;
- базові форми оригамі;
- прийоми роботи в техніці класичного оригамі й сучасних техніках (модульне оригамі, кірікомі-оригамі, гофрування та ін.);
- японські свята, пов'язані з використанням оригамі;
- традиційні символічні моделі оригамі, їхнє значення та легенди, що з ними пов'язані;
- казки й оповідання оригамі;
- основні принципи конструювання при створенні нових моделей;
- приклади використання оригамі в оформленні приміщення, дизайні одягу та сервіруванні столу;
- традиційні та сучасні моделі коробочок, упаковки;
- прийоми конструювання традиційних і сучасних конвертів, листівок;
- основні види багатогранників;
- що собою являють ялинкові та багат шарові складчасті структури в процесі перетворення площини;
- принципи утворення ізопросторових структур;
- основи кольорознавства та композиції;
- види професійної діяльності, у яких застосовують техніку оригамі.

Учні мають уміти:

- використовувати різні прийоми та техніки оригамі при виготовленні виробів із паперу;
- читати креслення (схеми) й виконувати за ними вироби різних ступенів складності;
- креслити схеми виробів;
- виготовляти предметно-декоративні сюжетно-тематичні аплікації та об'ємні композиції;
- виготовляти вироби з простих плоских та об'ємних модулів;
- виконувати гофрування паперу й виготовляти з нього різні вироби;
- складати казки й оповідання оригамі;
- виготовляти різноманітні кусудами та створювати власні конструкції;
- виготовляти вітальні листівки до свят;
- святково прикрасити приміщення, оформити виставку та сервірувати стіл за різними техніками оригамі;

- будувати моделі правильних опуклих багатогранників, правильних зірчастих багатогранників за їхніми розгортками, з окремих модулів і в техніці класичного оригамі;
- будувати каркасні моделі багатогранників та їхні декоративні форми;
- конструювати флексагони різних типів;
- виконувати елементи складання з «безмежної площини»;
- виготовляти ізопросторові структури багаточарового гофрування;
- вміло підбирати кольори при оздобленні виробів;
- застосовувати одержані знання на уроках у школі;
- володіти ігровими техніками щодо застосування оригамі;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання з оригамі на практиці: в побуті, науково-технічній творчості, мистецтві, соціальній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Уроки оригами в школе й дома. — М.: Аким, 1995. — 208 с.
2. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Банк оригами. — М.: Аким, 1996. — 32 с.
3. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Кусудами, — Волшебные шары. — М.: Аким, 1997. — 64 с.
4. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Рождественское оригами. — М.: Аким, 1994. — 32 с.
5. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Оригами. Самолеты й пароходы. — СПб.: Химия, 1996. — 64 с.
6. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Оригами на праздничном столе. — М.: Аким, 1995. — 32 с.
7. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Игры й фокусы с бумагой. — М.: Ролф, Аким, 1999. — 186 с.
8. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Драконы. — СПб.: Кристалл, 1999.
9. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Оригами. Дело в шляпе. — СПб.: Химия, 1998. — 56 с.
10. *Ю. Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Энциклопедия оригами. — СПб.: Кристалл, М.: Оникс, 2000-272с.
11. *Афонькин С. Ю., Лижнева Л. В., Пудова В. П.* Оригами й аппликация. — СПб.: Кристалл, 2003. — 303 с.
12. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Цветы й вазы оригами. — СПб.: Кристалл, 2002. — 201 с.
13. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Волшебные шары: оригами. — М.:Терра, 2001.—191с.
14. *Афонькин С. Ю., Афонькина Е. Ю.* Все об оригами. — СПб.: Кристалл, 2004. — 272 с.
15. *Велим С. Н.* Задачи по геометрии, решаемые методом складывания (оригами). — М.: Аким, 1997. — 64 с.
16. *Велим С. Н.* Материалы Сибирских заочных олимпиад по оригами. — Омск, 2004.
17. *Богатеева З. А.* Чудесные поделки из бумаги: книга для воспитателей детского сада й родителей. — М.: Просвещение, 1999. — 208 с.
18. *Бич Р.* Оригами. Большая иллюстрированная энциклопедия / Пер. с англ. — М.: ЗКСМО, 2003. — 256 с.
19. *Вороненок, уточка, конверт.* — М.: Карапуз, 1999. — 18 с.
20. *Выгонов В. В.* Трехмерное оригами. — М.: Издательский дом МСП, 2005. — 128 с.
21. *Делаем 50 оригами.* — Мн.: Попурри, 2001. — 56 с.
22. *Дорогов Ю. Й., Дорогова Е. Ю.* Секреты оригами для дошкольников. — Ярославль.: Академия развития, Академия холдинг, 2004. — 142 с.

РЕЦЕНЗІЯ

на адаптовану навчальну програму гуртка «Оригамі»

Станції юних техніків

Укладач: керівник гуртка Марініч Тетяна Юріївна

Метою програми є формування компетентностей особистості в процесі вивчення оригамі.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- *пізнавальної:* оволодіння знаннями про папір, його виробництво, види, властивості, способи конструювання з паперу;
- *практичної:* оволодіння способами та прийомами складання паперу, формування практичних умінь і навичок виготовлення моделей оригамі;
- *творчої:* набуття досвіду власної творчої діяльності, емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;
- *соціальної:* виховання культури праці, формування дружніх стосунків; відчуття відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

За свідченням учених-психологів, оригамі є потужним засобом розвитку інтелекту дитини, унікальність якого полягає в гармонійному поєднанні роботи правої та лівої півкуль мозку.

Заняття оригамі розвивають пам'ять, просторову уяву, моторику пальців, точність рухів, вольові зусилля, вміння доводити справу до кінця, а також формують гнучке, евристичне мислення, естетичний смак, сприяють спілкуванню та встановленню дружніх стосунків у колективі. Існують численні докази того, що заняття оригамі зменшують рівень тривожності й підвищують упевненість у своїх силах, що дає змогу використовувати оригамі в арттерапії.

Поєднуючи риси мистецтва й науково-технічної творчості, оригамі дає можливість встановити органічні зв'язки з іншими шкільними дисциплінами: мовою (розвиток усного мовлення при аналізі моделі, придумування казок оригамі), психологією, образотворчим мистецтвом (поняття про ритм, співставлення кольорів, основи композиції, формотворення), уроками трудового навчання, геометрією, кресленням тощо. Оригамі — це унікальний різновид інтелектуальної гри, яка сприяє гармонійному розвитку образної, логічної та емоційно-вольової сфери людини.

Програма оригамі розрахована на роботу гуртка за трьома рівнями навчання: початковий рівень — 1 рік; основний рівень — 2 роки; вищий рівень — 1 рік.

Гуртки початкового рівня створюються для учнів молодшого шкільного віку (6-8 років). На опрацювання навчального матеріалу відводиться 144 год. (4 год. на тиждень). На заняттях учні ознайомлюються з історією винаходу

паперу, його властивостями, основними етапами розвитку традиційного оригамі в Японії. Вивчаються прості базові форми: «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змія» та моделі на їхній основі. Шляхом застосування техніки оригамі діти опановують елементарні геометричні поняття. Матеріал подається здебільшого у формі казок і легенд із застосуванням пальчикового лялькового театру.

Гуртки основного рівня створюються для учнів 8-14 років, хоча віковий склад учнів може коливатися і в ширших межах. Програма розрахована на 216 год. на рік. Основний рівень передбачає глибоке ознайомлення з історією оригамі, видами традиційного японського паперу та сучасними матеріалами для оригамі. На цьому рівні вивчаються базові форми: «Риба», «Млинчик», «Катамаран», «Подвійний трикутник» та ін. На основі базових форм складаються фігури середнього рівня складності. Вивчаються різні сучасні техніки оригамі: модульна, кірікомі-оригамі, «3-Д» оригамі, техніка гофрування.

Вищий рівень розраховано на учнів середніх і старших класів (14-16 років), на один рік навчання - 216 год. (6 год. на тиждень).

На вищому рівні вивчають сучасні тенденції оригамі на прикладі робіт видатних майстрів світу. Перевага надається конструюванню моделей високого рівня складності як у класичній, так і в сучасних техніках, у т. ч. техніці трансформації площини та ізопросторового складання.

Протягом занять учні ознайомлюються з видатними майстрами оригамі з різних країн світу, опановують їхній досвід, залучаються до виготовлення власних моделей, усвідомлюють важливу роль оригамі в науково-технічній, художній і соціальній сферах діяльності людини.

За даною програмою можуть проводитися заняття в групах індивідуального навчання, які організуються відповідно до «Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах».

Перевірка та оцінювання знань й умінь учнів здійснюється під час виконання ними практичних робіт, участі у конкурсах, виставках, на завершальному святі, а також на підсумкових заняттях.

Адаптована навчальна програма «Оригамі» може бути використана у роботі позашкільного навчального закладу.

Рецензент:

Заступник директора з НВР

Станції юних техніків

Бикова Лариса Іванівна